

Tuberculosis (ထံတံတံတံဆါ) ကဲထီတံအသးခိဖျီလာ **Tubercle Bacillus** တံဆါယံ မုတမု ညီနီတံကိးအီလ၊ ထံတံတံ တံဆါယံအယီန့လီ။ ပုလ၊ ထံတံတံ တံဆါယံဘဉ်ကူဘဉ်ကဲတဖဉ်န့ ကန့ဘဉ်ဝဲ ထံတံတံတံမကွဲအစာလ၊အိဉ်ဒီး တံဆါယံ ဖိးစးထူး (**Positive**) န့လီ။ တံဒီလီယဲလ၊ သးနီပုလီအတံစံးဆါမုဂုန့၊ ကလိဉ်ဘဉ်ထဲလ၊ ကသံဒီသဒေတံ ဆါခိန့လီ။ နဲလဲဉ်ဂု၊ တံဒီလီယဲလ၊သးနီပုလီ ဒီး/မုတမု တံမကွဲအဂုအဂုသ့တဖဉ်မုဟ်ဖျါဝဲလ၊အိဉ်ဒီးထံတံတံတံ လံအယီန့၊ ကလိဉ်ဘဉ်ကသံကသီသ့တဖဉ်လ၊ ကကူစါတံဆါအံအဂီန့လီ။ ဝဲလ၊ကူစါတံဆါအခါ၊ ဒ်သိးတံဆါကဘျါဝဲဂု ဂုဘဉ်ဘဉ်အဂီ ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတံကူစါတံဆါအကျါအကျါအဂုအဘဉ်လ၊တံကူစါတံဆါဒီတကတီန့လီ။ ဝဲလ၊ကူစါတံဆါအ ခါ ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတကးဒီးဘဉ်၊ အလီကအိဉ်ဝဲဒ်လ၊ ကဘဉ်သမံသမိးစုကိး ကဟး၊ သ့ဉ်ဒီး မဲာ်ချံသ့တဖဉ်န့လီ။

ဝဲလ၊တံကူစါ ထံတံတံတံဆါအခါ၊ ကသံကသီလ၊တံစုးကါဝဲသ့တဖဉ်မုဟ်လ၊အပူဖျးန့လီ။ ပုလ၊ဘဉ်အိဉ်ကသံ မသံတံယံသ့တဖဉ်အကျါ ပုအါဂုန့တအိဉ်ဒီးတံကိတံခဲနီတမံဘဉ်။ ဘဉ်ဆဉ်၊ ပုဆါတနီတူာ်ဘဉ်ဝဲနးနးကျဲးကျဲးလ၊ ကသံ အယီအိဉ်စုကိးဝဲလီ။ ဒ်သိးနကသ့ညါထွဲ တံတူာ်ဘဉ်လ၊ကသံအယီအံ မုဒ်လဲဉ်အဂုန့ အရုဒ်လ၊နကဟ်သ့ဟ်သးဝဲဒ်န့ လီ။ နမုဆိကမိဉ်လ၊ တံတူာ်ဘဉ်အပနီသ့တဖဉ်ဟဲကဲထီအသးလ၊ နဒီးတံကူစါအယီန့၊ ပတုတံဆိကသံလ၊နအိဉ်သ့တ ဖဉ်အယီ ဆဲးကျိးဘဉ် ထံတံတံတံဟ့ကသံဒီး၊ လီတဲစိ ၆၃၀-၂၆၄-၇၆၆၅အအိဉ်န့တက့။ တံဂုမုကဲထီ ဂုဂီအူန့ ဆဲးကျိး ၉၁၁ တက့။

တံဟ့န့ကသံလ၊တံမနီဉ်ယံသ့တဖဉ်န့လီ။ ဝံသးစု၊ အိဘဉ်ကသံသ့တဖဉ်ဝဲလ၊ တဘျီယီလ၊ တနံအဂီန့ တက့။ တံဂုလ၊နကြးဟ်သ့ဟ်သးမုဝဲ ကသံအံအသဟီဉ်အဂုကတံဝဲလ၊ နအိဉ်တံအိဉ်ဝံမး နအိဉ်ကသံန့လီ။

• **ISONIAZID (INH) 300 mg ကသံဖျါတဖဉ်၊ ကိးနံဒီးအီအီ __ တိဉ်တက့။**

တံကဲထီအသးသုလ၊ကသံအယီမုဝဲ အိဉ်တံတန့၊ သးကလဲ၊ ဘျိး၊ တံဂု၊ တံပြုထီဉ်လ၊ဖဲးဘဉ်လီ၊ သးဂံ၊ ယုညဉ်သ့ တဖဉ်တကံပဝံ၊ မုတမု ဖဲးဘဉ်အလွဲထီဉ်ဘီ (ဖဲးဘဉ် မုတမု မဲာ်တံချံအလွဲအဝါသ့တဖဉ် ဆိတလဲထီဉ်အလွဲအဘိး ဆံ အလွဲဖျါဒုထီဉ်ဝဲဒ်န့လီ။) ကသံအဝဲအံ ဒုးစုလီ၊ ဘဉ်တဉ်မံဉ် B6 သဟီဉ်လ၊နနီခိပူသ့ဝဲဒ်လီ။

• **RIFAMPIN (RIF) 300mg ကသံဒီတိဉ်သ့တဖဉ်၊ ကိးနံဒီးအီအီ __ တိဉ်တက့။**

တံကဲထီအသးသုလ၊ကသံအယီမုဝဲ တံအလွဲအဂီလ၊ကသံအံအယီ ဆံဉ်၊ မဲာ်ထံဒီး ကပ၊အလွဲသ့တဖဉ် ဆိတလဲအသးဆူ အဂီ-အလွဲဘီဂီ သ့ဝဲဒ်လီ။ ဘဉ်ဆဉ်၊ တံဘဉ်ယိဉ်တအိဉ်ဘဉ်။ မဲာ်ချံအလွဲဆိတလဲကွဲအသးသုစုကိးဒီး ဒ်န့အသိး၊ မ၊စုလီ ကသံပတုဟုးသးအသဟီဉ်သ့ဝဲဒ်စုကိးန့လီ။ ဘျိး၊ ဟ၊ဖ၊လူ၊ တံဂု မုတမု ဖဲးဘဉ်အလွဲဘီသ့တဖဉ်စုကိးကဲထီအသးသ့ ဝဲဒ်န့လီ။

• **PYRAZINAMIDE (PZA) 500mg ကသံကဘျါတဖဉ်၊ ကိးနံဒီးအီအီ __ တိဉ်တက့။**

တံကဲထီအသးသုလ၊ ကသံအယီမုဝဲ အိဉ်တံတန့၊ သးကလဲ၊ တံဂု မုတမု တံပြုထီဉ်လ၊ဖဲးဘဉ်အလီသ့တဖဉ်န့လီ။

• **ETHAMBUTOL (EMB) 400mg ကသံကဘျါတဖဉ်၊ ကိးနံဒီးအီအီ __ တိဉ်တက့။**

တံကဲထီအသးသုလ၊ ကသံအယီမုဝဲ မဲာ်ချံတံထံဉ်ကွဲ၊ နီဖးတံအလွဲ အဂီဒီးအဟု တနံအါအါလ၊ မုတမု တံပြုထီဉ်လ၊ ဖဲးဘဉ်အလီသ့တဖဉ်န့လီ။

• **VITAMIN B6 50mg ကသံကဘျါတဖဉ်၊ ကိးနံဒီးအီအီ __ တိဉ်တက့။**

INH အယီတံလ၊အကဲထီအသးသုသ့တဖဉ်မုဝဲ တံတလ၊ပုအယီကဘဉ်ဟ့တံအိဉ်န့ဂီန့ဘါန့လီ။ တံတလ၊တပုကဲထီ အသးအခါန့ နံတကံ/တနံဟုတံဂု၊ သ့တဖဉ်ကဲထီအသးသ့ဝဲဒ်န့လီ။

• _____ mg _____ . ကိးနံဒီး, အီအီ _____ တိဉ်တက့။

.....

တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲ:

ယၢ _____ (အိၣ်ဖျၢၣ်မ့ၢ်န့ၢ်-_____) အံၤယသ့ၣ်ညါလၢ ယဒီးန့ၢ်တၢ်ကူစါတၢ်ဆါလၢပှၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ် တဖၣ်လၢအမၤတၢ်ဖဲ ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒၢး, ခု ဒိထံၣ်ဆူၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကူစါတၢ်ဆါအဂီၢ် ဟ့ၣ်ဖျၢၣ်အခွဲ: လၢ တၢ်ကစူးကါ ဒၢးမၤကွၢ်တၢ်ဆါတၢ်ပိးတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကူစါတဘျီအံၤအဖိခိၣ်, တၢ်ကဲထီၣ်အသးသ့သ့ၣ်တဖၣ် အဂ့ၢ်ဒီး တၢ်မၤဘၣ်ဒိယၢသ့လၢတၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ယဖးဘၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်ဝံၤ, တၢ်တဲန့ၢ်ပၢၢ်ယၢဝံၤဝဲလၢၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ. ယန့ၢ်ပၢၢ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ကူစါဒ်အံၤအဂီၢ်ဒီး ဟ့ၣ်တၢ်အခွဲဆူ Kane ဒိထံၣ်ဆူၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤအအိၣ်ဒ်သိးကူစါတၢ်ဆါ အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

_____ ပှၤဆါ/ပှၤခိးပှၤဆါ ဆဲးလီၤ

_____ ပှၤအုၣ်သး

_____ မ့ၢ်န့ၢ်

_____ ပှၤဆါအမံၤ

_____ အိၣ်ဖျၢၣ်မ့ၢ်န့ၢ်